

Äldreombudsmannens lösningar för att förbättra tillgången till hemvård och stärka klienternas rättigheter

1. Tillgången till hemvård och andra tjänster som stöder boende hemma förbättras. Att äldre blir utan hemvård är ett centralt problem inom äldreomsorgen som kräver en omedelbar lösning. Även andra tjänster, såsom närståendevård och rehabiliterande dagverksamhet, stöder äldre personers boende hemma.

2. Äldre personer och deras närstående får rådgivning och handledning om sina rättigheter. Hemvårdens klienter och deras närstående vet ofta inte vilka tjänster de är berättigade till och vad de kostar. Rådgivningen om tjänster och förmåner borde vara en del av hemvården.

3. Klientavgifterna för hemvården och stödtjänsterna är på en rimlig nivå. Vissa hemvårdsklienter har minskat antalet beviljade hemvårdsbesök på grund av höga klientavgifter. De ökade kostnaderna för stödtjänster såsom trygghetstelefoner har också lyfts fram. Klientavgifterna ska vara på en rimlig nivå.

Man måste säkerställa att hemvårdens klienter och deras närstående känner till möjligheten att ansöka om sänkta klientavgifter.

4. Satsningar görs på hemvårdsklienternas funktionsförmåga.

Hemvården kan inte bara vara en uppgiftslista. Enligt lagen ska den omfatta individuell verksamhet som främjar och upprätthåller funktionsförmågan och interaktionen. Det lönar sig att genomföra den i samarbete med närstående och organisationer. Det är viktigt att satsa på hemrehabilitering och stöd för utskrivning från sjukhuset.

5. Tekniska lösningar görs tillgängliga för de äldre som faktiskt har nytta av dem. Distanshemvård lämpar sig inte för alla. Det är viktigt att identifiera i vilka situationer de tekniska lösningarna passar. Dessutom ska deras effekt utvärderas. Klienten har också rätt att tacka nej till tekniska lösningar.

LÖSNINGAR FÖR EN FUNGERANDE ÅLDERSPOLITIK 1/2026

Det strider mot grundlagen att äldre personer upprepade gånger hamnar utanför tillräckliga hemvårdstjänster.

Antalet klienter inom hemvården har minskat, även om antalet äldre har ökat. Samtidigt har också tillgången till heldygnsomsorg försämrats. Klienterna inom hemvården och heldygnsomsorgen har varit i sämre skick än tidigare när de fått tillgång till tjänsterna¹. Det blir allt svårare att få service.

Ensamhet och isolering hos klienter inom hemvården är vanligt.^{1,2} Enligt en undersökning upplever en femtedel av klienterna inom hemvården att de inte får tillräcklig hjälp i sin vardag. Nästan hälften hade svårt att klara sig med sina inkomster, och möjligheterna till utomhusvistelse och verksamhet utanför hemmet var små.²

Klienter inom hemvården som fyllt 75 år (Andel av befolkningen i samma ålder)

Varför lönar det sig att satsa på hemvården?

- Tillräckliga hemvårdstjänster minskar behovet av andra tjänster hos äldre personer.³
- Med hjälp av hemvård i rätt tid förebygger man att äldre personers hälsa och funktionsförmåga försämras och stöder deras förmåga att klara sig hemma.
- Tillräckliga hemvårdstjänster stärker de äldres trygghetskänsla och förtroende för att få hjälp när de behöver det.

” Jag önskar personlig hjälp, även under kortare tid, så att man skulle kunna komma ut på balkongen en liten stund eller röra sig någonstans utanför hemmet. Det vore mycket välkommet.”

(79-årig kvinna)⁴

Källor

1 Aaltonen, M., Edgren, J., Heikkilä R., Josefsson, K. & Ilmarinen, K. 2025. Tjänster för äldre (på finska). I: Tynkkynen, L-K., Paatela, S., Aalto, A-M., Keskimäki, I., Nykänen, E., Peltola, M., Sinervo, T., Tammi, T., Viita-aho, M (red.) Lägesbilder från välfärdsområdena (på finska). [THL rapport 3/2025](#).

2 Tiilikainen, E. & Ristolainen, H. 2025. [Presentation vid SOLDEX-projektets avslutningsseminarium](#) (på finska) 21.8.2025.

3 Väisänen, V., Huhtakangas, M., Sinervo, T. 2023. Besöken på akutmottagningen har ökat särskilt bland klienter inom hemvården (på finska). [Finlands Läkartidning](#) 2023;78:e38075

4 Tiilikainen, E. Studieintervjuer med äldre personer som får hemvård, SOLDEX-projektet (på finska).